

Rabbi Moshe Sternbuch

Chief Rabbi

of the Orthodox Rabbinical Courts
Jerusalem

Rosh HaYeshiva- Ramat Bet Shemesh

משה שטרנבוך

ראב"ד

לכל מקהלות האשכנזים
ע"ה"ק ירושלים ת"ו

ראש הישיבה ברמת בית שמש

מח"ס מועדים וזמנים ושו"ת תשובות והנהגות ועוד

בס"ד אור לט"ו בשבט תשפ"ג

לכבוד הרה"ג רבי חנניה יו"ט ליפא יואל פישר שליט"א מרבני בית הוראה בקרית יואל, בן הרבני הרה"ח רבי חיים שלמה משב"ק אצל ידידי עוז כ"ק מרן האדמו"ר מסאטמאר שליט"א.

קיבלתי שאלתו שנידון בבית ההוראה אודות באנק בחו"ל השייך לנכרי, שברשימת המנהלים ישנו יהודי אחד שאינו בעל המניות כלל, ובין כלל בעלי המניות יש חמש יהודים ובצירוף כל בעלי המניות היהודים נמצא שקרוב לעשרים אחוז מהבאנק שייך ליהודים, ושואל אם בכה"ג נחשב באנק של ישראל, ושואל על כמה אופנים של בעלות במניות אם מחשיבו לבעל הבאנק.

הנה לענין מה שאחד ממנהלי הבאנק הוא יהודי, אם הוא רק מחליט בעסקאות הבאנק ומקבל משכורת על עבודתו, אבל אין לו חלק ברווחים או בהפסדים של עסקי הבאנק, אי"כ אינו בעל בעל הבאנק כלל והוא רק פקיד ואין בכך איסור ריבית.

ולענין בעלי המניות היהודים, הנה כשבעלי המניות היהודים הם מיעוט, ואין להם שום שליטה על עסקאות הבאנק ואין יכולים לפעול שהרוב ישנו מהחלטתם, שאין מתחשבים בהם כלל, וגם אין החברה של הבאנק נקרא ע"ש המיעוט הישראליים בעלי המניות, בכה"ג נראה להתיר דאמרין דבטל בעלותם והבאנק הוא בבעלות העכו"ם שהם העיקר ולהם השליטה בעסקאות הבאנק, וכמדומני שכ"ה המנהג להתיר, ועכ"פ אין לערער על המתירים שיש להם על מה לסמוך, ועיין במש"כ בזה בספרי שו"ת תשובות והנהגות ח"ב סי' תכ"א.

ואין שום נ"מ אם בעלי המניות צריכים לדווח על מניותיהם לממשלה, וכן אין נ"מ אם זכות ההצבעה לבעלי המניות תלוי לפי מספר המניות שיש לו או אינו תלוי לפי מספר המניות, אלא כל שבעלי המניות היהודים הם מיעוט ואין להם שליטה ואין החברה על שמם, נראה להתיר וכנ"ל.

וה"ה אם כל אחד ואחד מתוך בעלי המניות הנכרים יש לו רק סך קטן מהמניות, ואילו הישראל יש לו החלק היותר גדול במניות שאין לשום נכרי סך מניות כמו הישראל, מ"מ כיון שבצירוף כל הנכרים יחד אז רוב המניות הם בבעלות נכרים, ולישראל יש רק מיעוט מהמניות ואין לו שום שליטה על עסקאות הבאנק ואינו יכול לפעול שהרוב ישנו החלטתם ואין החברה על שמו, נראה להתיר וכנ"ל, ואי"ז משנה שחלקו במניות הוא יותר גדול מכל אחד ואחד מהנכרים.

ואקוה שהשי"ת יהא בעזרכם שלא יצא תקלה מתחת ידכם ותזכו לסייעתא דשמיא בהוראה ובכ"ע.

הנני המצפה לרחמי שמים מרובים

